

QuickScan planlocatie Kegelaar Transport B.V., Dodewaardsestraat te Opheusden

Oriënterend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

C.J. Blom

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2013/0118
Datum:	29 november 2013
Samensteller(s):	ing. C.J. Blom
Opdrachtgever:	MiSa Advies
	Postbus 159, 4190 CD Geldermalsen

Disclaimer

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

© Blom Ecologie / MiSa Advies

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage 'QuickScan planlocatie Kegelaar, Dodewaardsestraat te Opheusden'. Deze rapportage is opgesteld in opdracht van MiSa Advies, contactpersoon tijdens dit project was drs. ing. J. Van Herk. In opdracht van Transportbedrijf Kegelaar B.V. verzorgt MiSa Advies de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplanprocedure ten bate van een bedrijfsrealisatie.

Transportbedrijf Kegelaar B.V. is voornemens om een bedrijf te realiseren op een terrein aan de Dodewaardsestraat te Opheusden. Voor de realisatie van dit bedrijf vinden allerhande werkzaamheden plaats die mogelijk een negatief effect hebben op beschermde flora en fauna. Tevens kunnen er tijdens de operationele fase ook (permanente) negatieve effecten optreden. In het kader van de Flora en faunawet en ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing dient een oriënterend onderzoek uitgevoerd te worden naar de mogelijke negatieve effecten voor beschermde flora en fauna.

MiSa Advies heeft Blom Ecologie opdracht verleend om de betekenis van het plangebied voor de aanwezig beschermde soorten te beoordelen en de effecten van de voorgenomen handelingen daarop. In deze rapportage worden de bevindingen beschreven en geadviseerd hoe deze te interpreteren en in de praktijk te hanteren.

Inhoud

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.2 Oriënterend onderzoek (QuickScan)	7
1.3 Wettelijk kader Flora- en faunawet	8
2 Plangebied en voorgenomen ingreep	11
2.1 Gebiedsbeschrijving	11
2.2 Huidige situatie plangebied	11
2.3 Voorgenomen ingreep	12
3 Resultaten inventarisatie	13
3.1 Vaatplanten	13
3.2 Zoogdieren	13
3.3 Reptielen	14
3.4 Amfibieën	14
3.5 Vissen	15
3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	15
3.7 Vogels	16
4 Conclusies en aanbevelingen	17
4.1 Conclusies beoordeling Flora- en faunawet	17
4.2 Aanbevolen maatregelen en handelingen	17
5 Literatuur	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Transportbedrijf Kegelaar B.V. is voornemens om een terrein aan de Dodewaardsestraat te Opheusden te ontwikkelen tot bedrijfslocatie. In het kader van deze ontwikkeling vinden diverse werkzaamheden plaats; afzetten locatie, toevoer materieel, bouwwerkzaamheden, transport van bouwmaterialen, enzovoorts. Na de bedrijfsrealisatie zullen tevens werkzaamheden plaatsvinden ten bate van de bedrijfsvoering.

De werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna. De initiatiefnemer is verplicht onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ingreep daarop. Middels een ecologische QuickScan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. MiSa Advies heeft namens Transportbedrijf Kegelaar B.V. Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet?

1.2 Oriënterend onderzoek (QuickScan)

QuickScan

Een QuickScan is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De QuickScan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De QuickScan geeft uitsluitsel voor het (direct) uit kunnen voeren van de werkzaamheden, vervolgonderzoek en/of een ontheffingsaanvraag.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Voor de inventarisatie van watergangen wordt gebruikt gemaakt van een (elektrisch) schepnet.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 20 september 2013. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 19° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Flora en fauna gegevens van het Natuurloket geven een eerste indruk van de mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. De aangeleverde gegevens van het Natuurloket zijn beschikbaar vanaf kilometerhokniveau (1 km²). Voor het oriënterend onderzoek zijn gegevens opgevraagd van het plangebied, km-hok 172-437. Tabel 1 geeft een overzicht van waarnemingen van beschermde- en/of Rode-Lijstsoorten.

Tabel 1. Overzicht van waarnemingen van beschermde- en Rode-Lijstsoorten in twee kilometerhokken waarbinnen het plangebied is gelegen. De volledigheid van het onderzoek is voor vaatplanten: onbepaald; zoogdieren: slecht; vogels: slecht/redelijk; amfibieën: matig; vissen: onbepaald; reptielen: niet; dagvlinders: goed; libellen: goed. De data is aangeleverd door het Natuurloket.

Kilometerhok	Soort	Flora- en faunawet	Rode-Lijst
172-437	vaatplanten	1 soort	-
	zoogdieren	5 soorten	1 soort
	vogels	59 soorten	18 soorten
	amfibieën	2 soorten	-
	vissen	1 soort	-
	libellen	-	1 soort

1.3 Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Flora en faunawet beschermt ongeveer 500 kwetsbare *soorten* middels het ‘*nee, tenzij*’ principe. Daarnaast geldt voor alle in het wild levende planten en dieren en hun omgeving de *zorgplicht*. De beschermde flora en fauna zijn naar gelang hun status opgenomen in *tabel 1*, *tabel 2* of *tabel 3* van de Flora en faunawet. Alle *vogels* in Nederland hebben dezelfde beschermde status.

Soortenbescherming

De Flora- en faunawet beschermt soorten en hun leefomgeving, individuele planten en dieren zijn ondergeschikt aan het soortbelang. Het gunstig voortbestaan van de soort mag niet in gevaar komen.

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Flora- en faunawet is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijke verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de artikelen 8 t/m 12 (Ff-wet).

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Zorgplicht

Naast de door de Flora- en faunawet beschermde diersoorten geldt voor alle in het wild levende dieren de algemene zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht nemen moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving.

Tabel 1: Algemene soorten

Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling bij bestendig beheer, -onderhoud en -gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze activiteiten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikelen 8 t/m 12. Voor andere activiteiten dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden (lichte toets).

Tabel 2: Overige soorten

Voor de overige soorten geldt een vrijstelling bij bestendig beheer, -onderhoud en -gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen mits gehandeld wordt volgens een, door de minister, goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden (lichte toets).

Tabel 3: Soorten Bijlage IV Habitatrichtlijn / bijlage 1 AMvB

Afhankelijk van de werkzaamheden geldt een vrijstelling met een, door de minister goedgekeurde gedragscode of een ontheffingsaanvraag (uitgebreide toets). Voor ruimtelijke ontwikkeling en -inrichting geldt altijd een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen wordt alleen in specifieke situaties verleend.

Algemeen geldt dat ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt verleend wanneer er 'dwingende reden van groot openbaar belang' zijn en wanneer volksgezondheid en veiligheid in het geding zijn en er sprake is van (voorkoming van) ernstige schade.

Vogels

Alle vogelsoorten in Nederland genieten dezelfde bescherming. Voor de vogelsoorten geldt een vrijstelling bij bestendig beheer, -onderhoud en -gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen mits gehandeld wordt volgens een, door de minister, goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd (uitgebreide toets).

De meeste vogels hebben in het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) een vaste rust- en verblijfplaats. De nestlocatie van een aantal (kwetsbare) vogelsoorten is het jaarrond beschermd. Ook met betrekking tot de verbodsbepalingen is vooral het broedseizoen een kwetsbare periode.

2 Plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen aan de Dodewaardsestraat te Opheusden (figuur 1). Ten oosten van het plangebied ligt een waterberging/plas. Aan de westzijde grenst het plangebied aan het ABC-park. Het spoorwegtraject 'Betuweroute' en de rijksweg A15 grenzen aan de zuidzijde van het plangebied. Aan de Noordzijde grenst het plangebied aan de Dodewaardsestraat. Kenmerkende overige aanwezige objecten of situaties in de directe omgeving zijn: de kern Opheusden, rivier de Linge, spoorwegtraject Tiel-Arnhem, weilanden, industriegebied- en kern Dodewaard.

Figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is rood omkaderd weergegeven (Google Earth).

2.2 Huidige situatie plangebied

Op het gehele plangebied is een gronddepot aangebracht ten tijde van de aanleg van het spoorweg tracé 'Betuweroute'. Tijdens het oriënterende onderzoek werd dit depot afgegraven ten bate van dijkverzwaring (figuur 2). Een klein gedeelte van het depot was intact en begroeid.

De beoogde vestiging van Kegelaar Transport B.V. vindt plaats als het gehele depot is verwijderd. Hierdoor zal van de oorspronkelijke ecologische situatie en weinig tot niets in stand blijven.

Figuur 2 Fotografische indruk van het plangebied en de directe omgeving

2.3 Voorgenomen ingreep

De werkzaamheden bestaan aanbrengen van verharding, dempen van watergang, het plaatsen van een puinbreker en het inrichten van op- en overslagmogelijkheden voor zand, grind en puin. Ten behoeve van de werkzaamheden wordt materieel en materiaal aangebracht, en vinden er transportbewegingen en allerlei bouwwerkzaamheden plaats. Alle thans aanwezige ecologische functies komen te vervallen of veranderen drastisch.

3 Resultaten inventarisatie

3.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek beschermde (sporen en/of delen van) beschermde vaatplanten aangetroffen. Op twee locaties binnen het plangebied zijn standplaatsen waargenomen van grote kaardenbol *Dipsacus fullonum* (Ff-wet tabel 1).

De overig waargenomen vaatplanten en struiken betreffen alle algemene en niet beschermde soorten. De (a)biotische omstandigheden met betrekking tot de habitatvoorkeuren en de landelijke verspreiding duiden niet op een potentiële aanwezigheid van zwaar beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 en 3)

Figuur 3 In het plangebied komen licht beschermde en algemene (vaat)planten voor.

3.2 Zoogdieren

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde (sporen en/of delen van) zoogdieren aangetroffen. Het plangebied is ongeschikt als habitat voor grote in het wild levende zoogdieren. Het voorkomen van kleine zoogdieren is mogelijk maar is onwaarschijnlijk dat het plangebied een essentiële functie vervult.

Op basis van de huidige verspreiding en habitateisen kan gesteld worden dat, met uitzondering van hermelijn (*Mustela erminea*), beschermde muizen en marterachtigen (Ff-wet; tab. 2, 3) niet voorkomen in het plangebied of de directe omgeving hiervan (Huizinga, 2011). Gezien de huidige activiteiten is de potentiële aanwezigheid van hermelijn niet van belang voor de (her)ontwikkeling van het gebied

Vleermuizen

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit laanvormige elementen, bosschages en oppervlakte water wat geschikt foerageer- en verblijfgebied is voor vleermuizen (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Geen van deze elementen zijn aanwezig binnen de grenzen van het plangebied. De huidige en toekomstige inrichting van het plangebied hebben geen essentiële functie voor vleermuizen. Significant negatieve effecten voor vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

3.3 Reptielen

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde reptielen aangetroffen. In de directe omgeving is het voorkomen van ringslang (*Natrix natrix*) bekend (Creemers & Van Delft, 2009). Deze waarnemingen betreffen met name individuen op de zuidoever van de Neder-Rijn ter hoogte van Wageningen, de soort lijkt zich voornamelijk niet zuidelijker te verplaatsen. Het verspreidingsbeeld en de huidige activiteiten in het plangebied sluiten de aanwezigheid van ringslangen uit. Reptielen worden niet verwacht op de planlocatie.

Aangezien het plangebied aannemelijk geen betekenis heeft voor beschermde soorten van Ff-wet tabel 3 wordt aanvullend onderzoek niet nodig geacht.

3.4 Amfibieën

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde amfibieën aangetroffen. In de directe omgeving is het voorkomen van kamslamander (*Triturus cristatus*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), gewone pad (*Bufo bufo*), bruine kikker (*Rana temporaria*), rugstreeppad (*Bufo calamita*), poelkikker (*Rana lessonae*), bastaardkikker (*Rana kl. esculenta*) en meerkikker (*Rana ridibunda*) bekend (Creemers & Van Delft, 2009).

De huidige situatie is geschikt voor algemene soorten amfibieën met een preferentie voor terrestrisch habitat. Binnen het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig. Het potentiële voorkomen van kamsalamander, kleine watersalamander en groene kikkers zal zich met name concentreren op de watergangen en de waterplas ten oosten van het plangebied. Het is aannemelijk dat minder watergebonden en algemene soorten als bruine kikker en gewone pad gebruik maken van de structuurrijke macrohabitats. De rugstreeppad is een pioniersoort, het afgegraven deel van het plangebied is uitermate geschikt terrein voor de soort (figuur 4). Omdat de graafwerkzaamheden dit najaar van start zijn gegaan en de planlocatie dichtbegroeid is met vegetatie is het aannemelijk dat de soort thans nog geen gebruik maakt van de locatie. In het voorjaar (15 maart t/m 15 april) gaan de rugstreeppadden op zoek naar geschikt voortplantingshabitat. De planlocatie is hiervoor bij uitstek geschikt; veel temporele wateren en weinig vegetatie en predatoren.

Figuur 4 De nieuwe situatie in het plangebied is geschikt habitat voor de rugstreeppad

Aangezien het plangebied aannemelijk momenteel geen betekenis heeft voor beschermde soorten van Ff-wet tabel 2 en 3 wordt aanvullend onderzoek niet nodig geacht. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het overwinteringsseizoen uit te voeren. Gedurende de winterperiode verplaatsen amfibieën zich niet waardoor ze zeer kwetsbaar zijn voor verstoring.

Met betrekking tot de rugstreeppad wordt geadviseerd maatregelen te treffen welke voorkomen dat de soort het plangebied bevolkt.

3.5 Vissen

Langs de gehele lengte aan de oostzijde van de planlocatie is een watergang gelegen. De watergang heeft een gering diepte en is circa 2-3 meter breed. Tijdens het veldbezoek zijn geen zwanenmossels of vissen waargenomen. De tijdens het veldbezoek aanwezige vegetatie bestond uit met name waterpest en drijvend fonteinkruid. De watergang is geschikt habitat voor soorten als kleine modderkruiper, zeelt, jonge snoek, rietvoorn, drie- en tiendoornige stekelbaars (figuur 5).

Gezien de landelijke verspreiding en de habitatpreferentie van de kleine modderkruiper (Ff-wet; tabel 2) bestaat er een reële kans dat de soort in de watergang voorkomt. Het dempen van de sloot leidt echter aannemelijk niet tot overtreding van de Ff-wet indien dit plaatsvindt volgens een, door de minister van EL&I, goedgekeurde gedragscode.

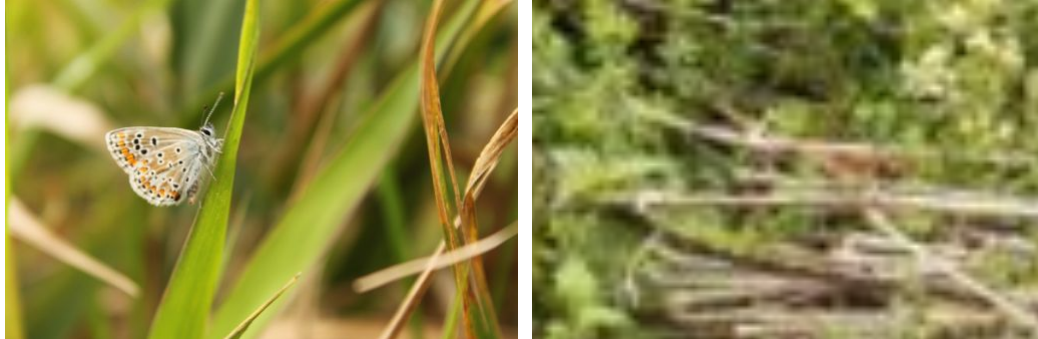
Figuur 5 De watergang is geschikt habitat voor relatief algemeen voorkomende vissen. Links de ruisvoorn (*Scardinius erythrophthalmus*) en rechts de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*).

3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Het plangebied is echter wel geschikt als habitat. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene voorkomende en niet beschermde soorten aangetroffen zoals het icarusblauwtje en de vuurlibel (figuur 6).

Echter het ontbreken van typische habitatkenmerken; oude bomen, typische waardplanten en oude vennetjes maakt dat het plangebied aannemelijk geen essentieel onderdeel van een mogelijk leefgebied is voor beschermde soorten.

Met name als de planlocatie in het geheel vergraven is kunnen in combinatie met het bovenstaande eventuele significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Figuur 6 De lage en kruidenrijke vegetatie is geschikt voor insecten. Links het icarusblauwtje (*Polyommatus icarus*) en rechts de vuurlibel (*Crocothemis erythraea*).

3.7 Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek sporen en/of delen van beschermde vogels aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn diverse kleine zangvogels waargenomen. Alle waarnemingen betreffen individuen van foeragerende (zaden van distels) en rustende dieren. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Omdat oude(re) en hoge bomen ontbreken worden deze ook niet verwacht.

De steenuil prefereert kleinschalige en rommelige landschapsdelen in typisch agrarische gebieden. Steenuilen (*Athene noctua*) zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Tevens zijn geen (oude) nest(gelegenheden) en sporen zoals uitzichtposten met uitwerpselen gevonden. Door de afwezigheid van typische kenmerken is het aannemelijk dat het plangebied geen essentiële functie heeft voor de soort.

Volgens de gegevens van natuurloket (tabel 1) komen 59 vogels van de Flora- en faunawet en 18 vogels van de Rode Lijst voor binnen het kilometerhok van het plangebied. Het is echter onwaarschijnlijk dat het plangebied een essentiële functie heeft voor een groot aantal beschermde vogelsoorten en hun leefgebied. Aannemelijk betreft het hier waarnemingen uit de directe omgeving van de structuurrijke en grotendeels buitenstedelijke omgeving binnen het kilometerhok.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies beoordeling Flora- en faunawet

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Er zijn standplaatsen van grote kaardenbol aangetroffen (Ff-wet tabel 1: vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen) en de locatie biedt potentie voor rugstreepad en kleine modderkruiper. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.
- Het plangebied wordt ten tijde van dit onderzoek afgegraven. Alle aanwezige natuurwaarden veranderen hierdoor permanent. Door de afgravingen ontstaat geschikt leefgebied voor de rugstreepad. Geadviseerd wordt voorzorgsmaatregelen te treffen tegen bevolking van het plangebied door rugstreepad. Op dit moment is de aanwezigheid van de soort niet vastgesteld en treden er, tevens voor andere beschermde soorten, aannemelijk geen significant negatieve effecten.
- Gezien het, naar verwachting, uitblijven van significant negatieve effecten leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Ff-wet. Het dempen van de sloot vormt hierop een uitzondering, mits gewerkt wordt middels een goedgekeurde gedragscode behoeft geen ontheffing van de Ff-wet aangevraagd te worden.

4.2 Aanbevolen maatregelen en handelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig gehandeld worden met alle voorkomende flora en fauna (algemene Zorgplicht).
- Voorkomen dat rugstreepad de planlocatie bevolkt. Het voorkomen en (daarmee) uitsluiten van bevolking van het plangebied door beschermde fauna is een belangrijk uitgangspunt. Wanneer de juiste voorzorgsmaatregelen worden getroffen worden geen verbodsbepalingen van de Ff-wet overtreden en kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Initiatiefnemer is verantwoordelijk voor een correcte uitvoering van de voorzorgsmaatregelen en de werkzaamheden.
- De werkzaamheden omtrent het dempen van de watergang inrichten volgens een goedgekeurde gedragscode ten bate van het potentiële voorkomen van kleine modderkruiper en de algemene Zorgplicht
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige¹.

¹ Het ministerie van El&I verstaat onder een deskundige persoon die; (1) Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of (2) Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch

adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of (3) Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

5 Literatuur

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Huizinga, N., 2011. Werkatlas Zoogdieren van Gelderland. Zoogdieratlas.nl, Gelderland.

Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij.

Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo Calamita*, 2011. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen

Websites

www.natuurloket.nl

www.telmee.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.waarneming.nl

